

Betoog Raadsvoorstel Regionale Energiestrategie (concept-RES)

Voorzitter, leden van de raad, inwoners via de live-stream,

In mijn betoog wil ik graag drie onderwerpen benoemen. Ten eerste tevredenheid. In de tweede plaats zorg en in de derde plaats licht optimisme.

Voorzitter ik begin graag met **tevredenheid**

Hoe krijg je 16 gemeenten met een verschillende startpositie en met verschillende ambities op één lijn? Ga er maar aanstaan. GroenLinks is tevreden met wat in dit stadium al is gerealiseerd.

Ik wil dit graag toelichten.

Het concept-bod van 1.8 TWh is redelijk, en passend bij de landelijke doelstelling van 35Twh duurzame elektriciteit in 2030. Het is ook haalbaar, hetgeen blijkt uit de onderliggende energie-analyse.

Het tweede beslispunt is ook uitstekend: "Iedereen doet mee en levert een bijdrage." Je wilt natuurlijk geen free-rider gedrag. Aan de andere kant kunnen we geen strikte evenredigheid verlangen: voor sommige gemeenten is het nu eenmaal makkelijker dan voor anderen om een bijdrage te leveren. Wij hebben er vertrouwen in dat we er met alle gemeenten uitkomen.

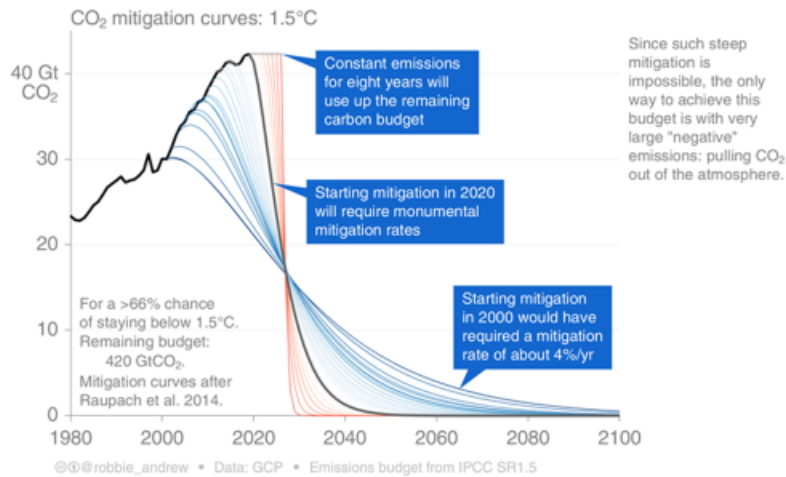
Lezen we verder de Ontwerp RES + Energie-analyse dan kunnen we vaststellen dat dit duidelijke concrete documenten zijn waarmee we verder kunnen in het invulproces dat nu komt. Een compliment voor de trekkers van het proces en iedereen die heeft meegewerkt is op zijn plaats.

En toch. GroenLinks zie ook redenen tot **grote zorg**

Juist in deze tijd merken we hoe belangrijk het is om toegang te hebben tot elektriciteit. Onze communicatiemogelijkheden zouden zonder een goed werkend electriciteitsnetwerk nog veel verder terugvallen. Maar nu ligt er een grote opdracht op ons bord. We hebben veel meer elektrische energie nodig. Hoe doen we dat? En erger, als we de klimaatopwarming willen tegengaan, dan hebben we die schone energie eigenlijk nu al nodig. Als we nu stoppen met fossiel energiegebruik, dan hadden we acuut geen energie om onze huizen te verwarmen of om onze apparaten te gebruiken. De schatting is dat op dit moment in Nederland X% schone energie wordt gebruikt. In heel Nederland!

Ik wil dit graag toelichten met behulp van twee grafieken.

Op **plaatje 1** ziet u de wereldwijde CO₂-uitstoot (de zwarte lijn), en hoe snel we moeten verminderen om onder de grens van 1.5 °C opwarming te blijven (het Parijs-akkoord). Met alle lijnen komen we op dezelfde eindhoeveelheid in de atmosfeer. U ziet dat als we in 2000 begonnen waren, een langzame reductie van 4% per jaar voldoende was geweest. In 2014 werd dit schema gemaakt en werd gezegd... let op we kunnen ons nog maar heel weinig uitstoot permitteren. Maar inmiddels is het 2020, waardoor we nu vastzitten aan een veel snellere reductie-opdracht. Eigenlijk moet je nu meteen naar nul. Geen tijd te verliezen.

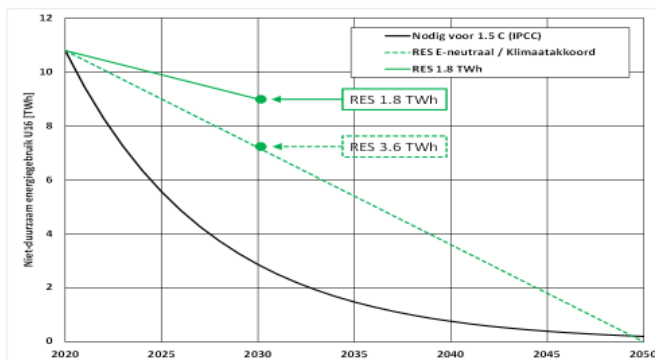

Figuur 1: Werelduitstoot van CO₂ en nodige reductie om temperatuurstijging op 1.5 0C te houden. Bron: R. Andrew: http://folk.uio.no/roberan/t/global_mitigation_curves.shtml

In plaatje 2 hebben we dezelfde zwarte lijn, die weergeeft wat gedaan moet worden om de opwarming van de aarde tot maximaal 1,5C te beperken? Het regionale doel om het klimaatakkoord te realiseren is 10,8 Twh duurzame energie in 2050. Je ziet dat om dat doel te realiseren minimaal 3,6 Twh nodig is en het liefst nog meer. Onze zorg is daarom, dat we teveel tijd aan het verliezen zijn. We brengen de uitstoot langzaam naar nul, terwijl dit zo snel mogelijk zou moeten. Wethouder we vragen ons daarom af: is de landelijke en regionale ambitie niet veel te laag?

[U kunt zeggen dat dit allemaal onzeker is. Dat is uiteraard waar, maar die onzekerheid zou juist tot meer voorzichtigheid moeten leiden: bij mist ga je toch ook langzamer rijden?]

In 30 jaar 10,8 Twh verduurzamen in de U16

Figuur 2: Benodigde verduurzaming toegepast op RES-U16 (schematisch). Doel is om in 2050 bijna geheel overgeschakeld te zijn op elektriciteit. De "Energieanalyse" geeft voor het elektriciteitsverbruik in 2050: 38.9 PJ/jaar = 10.8 TWh/jaar (p12). (Het totaal energieverbruik in de U16 ligt zelfs nog iets hoger).

Ik eindig graag optimistisch. GroenLinks vindt het raadsvoorstel een **goed begin**. Gelukkig wordt er wel gesproken over de “onderzoeksambitie” van 3.6 TWh. Wij roepen de wethouder graag op om die ambitie zo snel mogelijk om te zetten in concrete plannen en “alle hens aan dek” te brengen om ambities ook waar te kunnen maken. Als Stedin en Tennet meer ondersteuning nodig hebben, als er meer technici nodig zijn, als de productie van zonnepanelen of windturbines moet worden opgevoerd, benut die investeringskansen en roept de landelijke partners hier ook toe op.

Voorzitter ik rond af. Het vervelende van de opwarming van de aarde is, is dat het proces zo sluipenderwijs plaatsvindt. Het verschil met een hoogwatergolf op de rivier die onze dijken bedreigt, is dat mensen dan snappen dat er direct gehandeld moet worden en dat er geen tijd te verliezen is. Als politici hebben wij de opdracht om ook de urgentie van deze energietransitie zichtbaar te maken. Wij geloven dat steeds meer mensen de ernst van de klimaatcrisis inzien en in beweging willen komen. Maar daar moeten we ze wel bij helpen. Samen met D66 is daarom een motie voorbereid, waarin we enkele aandachtspunten bij de energietransitie extra onder de aandacht brengen.

We staan voor een grote opdracht en we zijn er eindelijk echt mee begonnen. GroenLinks steunt het raadsvoorstel van harte.

Dank u voor uw aandacht.